

NEREŽIŠĆA, župna crkva Gospe od Karmela

kulture fina tamna glačana i oslikana keramika. Motivi girlandi, vrpce, lukova, nizova točkica, složenih spirala i meandara nanose se crvenom, bijelom, žutom, smeđom i crnom bojom. U novije vrijeme neki nalazi ukazuju na postojanje jedne regionalne inačice srednjoeur. *lendske kulture* u SZ Hrvatskoj (Ozalj, Pepelane).

LIT.: Š. Batović, Jadranska zona, u knjizi: Praistorija jugoslavenskih zemalja, II, Sarajevo 1979. — S. Dimitrijević, Sjeverna zona, ibid. T. T. G.

NEREZINE, selo na otoku Lošinj. Zidane kuće na kat potječu iz doba gospodarskoga napretka (promet jedrenjaka u XIX. st.). Izvan naselja je franjevačka jednobrodna crkva i samostan s klaustrum, izgrađeni 1509—15; trokatni renesansni zvonik s biforama je iz 1590. Na oltaru je slika Sv. Franje sa Sv. Gaudencijem, Sv. Nikolom, Sv. Klarom i Sv. Bonaventurom (vrijedan rad iz XVI. st.). — Na vrhovima u okolici (lokaliteti Halmac, Berdo) ima više prapov. gradina; antički nalazi na lok. Halmac ukazuju na postojanje rimske ladanjske vile. Na padinama Osorčice iznad sela nalaze se ruševine romaničke crkvice Sv. Magdalene (XIII. st.). Izvan naselja u polju sagrađili su u XV. st. osorski patriciji Draž kulu za zbjeg.

LIT.: B. Fučić, Izvještaj o putu po otocima Cresu i Lošinj, Ljetopis JAZU, 1949, 55, str. 71—72. — A. Mohorovičić, Analiza razvoja urbanističke strukture naselja na otocima zapadnog Kvarnera, ibid., 1956, 61, str. 486—488. — J. Čus-Rukonić, Arheološka topografija otoka Cresa i Lošinja, u knjizi: Arheološka istraživanja na otocima Cresu i Lošinj, Zagreb 1982. B. F.

NEREŽIŠĆA, naselje usred otoka Brača; upravno središte otoka od sr. vijeka do kraja XVIII. st. U Nerežiškom polju nalaze se prapov. gomile: Borščanova, Propadanja i »na Spile« te rim. i starokršč. ulomci. Z od naselja je starokršč. crkva Sv. Tudora, vjerojatno pregrađena u XII—XIII. st. U okolici su još crkve Sv. Jurja i Sv. Nikole s prijelaze iz romanike u gotiku. Unutar naselja su iz doba gotike crkve Sv. Margarite i Sv. Petra. U crkvi Sv. Petra je kameni reljef Bl. Dj. Marije sa svecima, rad N. Lazanića iz 1578. Od stambenih zgrada očuvala se gotička kuća Garafulić i renesansna

palača Harašić. Stara vijećnica iz XVI. st. uništena je potkraj XIX. st. Na trgu uz župnu crkvu je reljef mletačkoga lava s natpisom iz 1545. i stup za koplje s lavom i otučenim grbovima. Župna crkva spominje se u XIII. st., ali je 1583 — prema očuvanom natpisu — bila pregrađena; u XVIII. st. počela je ponovna pregradnja, a 1746. I. Macanović gradi novi zvonik, radi na pročelju i na uređenju unutrašnjosti crkve. U crkvi je veliki renesansni drveni oltar, kasno-renašansna oltarna slika C. Ridolfija, nekoliko baroknih slika, te orgulje P. Nakića.

LIT.: D. Vrsalović, D. Domančić i K. Prijatelj, Kulturni spomenici otoka Brača, Brački zbornik (Zagreb), 1960, 4. — I. Fisković, O ranokrščanskoj arhitekturi na otocima Braču i Šolti, Arheološki radovi i rasprave, VIII—IX, Zagreb 1982, str. 165. N. B. B.

NESACTIUM → VIZAČE

NEUGEBAUER, Walter, crtač stripova i autor crtanih filmova (Tuzla, 28. III. 1921 — München, 1. VI. 1992). Slikarstvo i grafiku učio kod T. Krizmana. Već 1935. crta stripove za list »Oko«, potom za »Vandrokaš« što ga je pokrenuo s bratom Norbertom (1938—40), za »Novi vandrokaš« (1940) i »Zabavnik« (1941—45), gdje u višebojnome tisku izlaze njegovi stripovi vrhunske crtačke vještine (*Patuljak Nosko*, *Gladni kralj*). Stripom prikazuje velike svjetske romane (*Prvi ljudi na Mjesecu* po H. G. Wellsu, *Dvadeset tisuća milja pod morem* po J. Verneu). Nakon 1945. crta stripove za »Pionir«, »Horizontov zabavnik«, te »Kerempuh« (pseudonim Vanič), u kojemu objavljuje i političke karikature, »Ilustrirani vjesnik«, »Petko«, »Miki strip«, a »Plavi vjesnik« donosi niz njegovih stripova nastalih za njemačke izdavače. Stvara s bratom Norbertom prve domaće poslijeratne animirane filmove: *Crvić*, *Usmene novine*, *Svi na izbore* (1945); *Veliki miting* i *Veseli doživljaj* (1951); *Životni ciklus biljke* (1955); *Priča o Crvenkapici* (1956); *Nezgode građanina pješaka* (1957) i *Bušo, hrabri izvidnik* (1958). Oni znače odvajanje od tada prevladavajuće manire W. Disneya i potvrdu animiranoga filma u Hrvatskoj. Njegovi su stripovi (uz stripove A. Maurovića) pionirska i ujedno visoka dostignuća te grane crtačke umjetnosti. Od 1960. N. u Njemačkoj proizvodi animirane filmove prema odgojno-obrazovnome programu za predškolsku djecu, te filmove za ekonomsku propagandu.

LIT.: Z. Sudović i R. Munitić, Zagrebački krug crtanog filma, I, Zagreb 1978. — S. Draginčić i Z. Zupan, Istorija Jugoslovenskog stripa, I, Novi Sad 1986. R.

NEUMANN, Zlatko, arhitekt (Pakrac, 4. III. 1900 — Zagreb, 9. I. 1969). Diplomirao na Visokoj tehničkoj školi u Beču 1925 (Karl König) gdje 1920—22. pohađa seminar A. Loosa. Radi u Loosovu ateljeu u Beču (1920—25) te u Parizu (1926—27) najprije kao crtač, a potom suradnik na projektima za stambena naselja Bečke općine u Lainzu i Heubergu, vile Rufer i Moller, Chicago Tribune Tower, stambeni blok u Stromstrasse u Beču; Grand Hotel Babylone u Nici, vilu Moissi na Lidu, vilu Spanner u Gumpoldskirchenu; modni salon Kniže, kao i na gradnji kuće T. Tzare u Parizu. Od 1927. djeluje u Zagrebu, gdje vodi samostalni atelje 1930—41; u Ministarstvu građevina NRH radi 1945—46, god. 1946—54. je voditelj ateljea u Zemaljskom građevno-projektnom zavodu (poslije APZ), a 1954—63. projekttnoga biroa »Neumann«.

U razdoblju između dva svj. rata, kao pobornik arhitekture nove objektivnosti i propagator Loosovih reformističkih ideja, u vrijeme asimilacije raznorodnih međunarodnih iskustava, njegovo djelo utječe na uspostavljanje novih programatskih pravila te radikalno purističko konstruktivističko oblikovanje arhitekture. Prihvatanjem principa prostorne ekonomike i strukturiranja volumena građevine uvjetovanih prostornim

W. NEUGEBAUER, kadrovi iz stripa *Patuljak Nosko*

